

**ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W ŁODZI**

PNIK-I.4131.237.2026

Łódź, 7 kwietnia 2026 r.

Rada Gminy Gomunice

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania

Na podstawie art. 91 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) w związku z art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691)

zawiadamiam,

że wszczęte zostało z urzędu postępowanie określone w rozdziale 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym w celu kontroli legalności uchwały Nr XXIII/133/26 Rady Gminy Gomunice z dnia 25 marca 2026 r. w sprawie określenia sposobu sprawienia pogrzebu w Gminie Gomunice, która wpłynęła do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w dniu 30 marca 2026 r.

Uzasadnienie

W toku kontroli legalności uchwały Nr XXIII/133/26 Rady Gminy Gomunice z dnia 25 marca 2026 r. w sprawie określenia sposobu sprawienia pogrzebu w Gminie Gomunice, organ nadzoru powziął wątpliwości co do jej zgodności z prawem.

Zastrzeżenia organu nadzoru dotyczą następujących postanowień przedmiotowej uchwały:

1) treść § 2 przekracza delegację ustawową zawartą w art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1590) zwanej dalej u.c.ch.z.

Zdaniem organu nadzoru, Rada Gminy Gomunice nie jest uprawniona do określenia kręgu osób, którym przysługuje prawo pochówku przez gminę i regulowania przypadków, kiedy gmina jest zobowiązana do sprawienia pogrzebu (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 kwietnia 2018 r., sygn. akt II SA/Go 95/18). Kwestia ta została uregulowana przez ustawodawcę w art. 10 ust. 3 u.c.ch.z.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40

<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Ponadto Rada Gminy Gomunice nie jest uprawniona do wskazywania podmiotu zobowiązanego do sprawienia pogrzebów - „Zadania własne Gminy polegające na sprawieniu pogrzebu (...) realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gomunicach”. Wskazać należy, że zgodnie z przepisem art. 17 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) zwanej dalej u.p.s., do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. Natomiast stosownie do art. 110 ust. 1 u.p.s. „Zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne - ośrodki pomocy społecznej”. Ustawodawca zatem wskazał, że sprawami związanymi z organizacją pogrzebów w gminach zajmuje się ośrodek pomocy społecznej jako jej jednostka organizacyjna;

2) w § 3 uchwały Rada Gminy Gomunice postanowiła, że „Sprawienie pogrzebu następuje na podstawie aktu zgonu wystawionego przez Urząd Stanu Cywilnego (...)”. W ocenie organu nadzoru kwestionowany przepis uchwały wykracza poza upoważnienie ustawowe wynikające z art. 44 u.p.s., bowiem określenie dokumentu na podstawie, którego Gmina sprawuje pogrzeb nie mieści się w pojęciu sposobu sprawienia pogrzebu.

Ponadto w zakresie sformułowania „oraz po rozpoznaniu sytuacji zmarłego przez pracownika socjalnego (...)” postanowienie to również stanowi przekroczenie delegacji ustawowej z art. 44 u.p.s. Podmiot realizujący pochówek nie może badać sytuacji zmarłego, czy przeprowadzać wywiadu środowiskowego (zob. wyrok WSA w Łodzi z 18 maja 2023 r., sygn. akt II SA/Łd 45/23). Dodatkowo, w ocenie organu nadzoru regulacja wskazana w art. 44 u.p.s. nie zawiera upoważnienia dla rady do nakładania na pracowników socjalnych obowiązków związanych z badaniem sytuacji zmarłego, od których rada uzależnia sprawienie pogrzebu przez gminę;

3) § 4 ust. 1 uchwały stanowi przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w art. 44 u.p.s., bowiem zakres upoważnienia do ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu nie obejmuje wskazania kto wydaje decyzję w tej sprawie;

4) § 4 ust. 3 uchwały stanowi modyfikację art. 44 u.p.s. Z przepis tego wynika, że pogrzeb sprawia się zawsze zgodnie z wyznaniem zmarłego. Zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą sądów administracyjnych powtórzenie regulacji ustawowych bądź ich modyfikacja jest niezgodna z zasadami legislacji. Uchwała rady nie może regulować jeszcze raz tego, co jest już zawarte w obowiązującej ustawie (wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 11 października 2016 r. sygn. akt SA/Bd 1069/16, wyrok WSA w Gdańsku z dnia 19 maja 2016 r. sygn. akt III SA/Gd 280/16);

5) treść § 4 ust. 5 uchwały stanowi przekroczenie delegacji ustawowej z art. 44 u.p.s. Sposób dokumentowania kosztów sprawienia pogrzebu nie można utożsamiać ze sposobem sprawienia pogrzebu;

6) w § 7 uchwały Rada Gminy Gomunice postanowiła, że: „Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego”. Zatem Rada określiła termin wejścia w życie przedmiotowej uchwały w sposób przewidziany dla aktów prawa miejscowego, uzależniając go od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego. Uchwała w sprawie ustalenia zasad sprawienia pogrzebu nie stanowi aktu prawa miejscowego

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40

<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

w rozumieniu art. 40 ustawy o samorządzie gminnym (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 29 maja 2008 r. sygn. akt III SA/Wr 143/08 oraz z dnia 6 listopada 2008 r. sygn. akt IV SA/Wr 452/08, wyrok NSA z dnia 30 czerwca 2016 r., sygn. akt I OSK 258/16 i sygn. akt I OSK 571/16, wyrok WSA w Łodzi z dnia 10 maja 2023 r., sygn. akt I SA/ Łd 182/23).

Wobec powyższego, w terminie 7 dni od doręczenia niniejszego zawiadomienia, proszę o złożenie wyjaśnień w przedmiotowej sprawie. Wyjaśnienia należy przesłać do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi na adres e - Doręczeń: AE:PL-15739-54094-JUCFW-24.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Justyna Szymańska-Chładzyńska

Dyrektor Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli

Do wiadomości:

Wójt Gminy Gomunice

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40

<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.